

Kirkonpalwelija² 2013

Kirkonpalwelija-lehti 60 vuotta

Virkistävää kesäaikaa

Kesän odottaminen on joka vuosi yhtä innostavaa. Kalenterin käännyksessä toukokuuhun alkaa ympäristö vihertyä. Lisääntyvän valon ja lämmön voi aistia monella tavalla. Lehti puhkeaa puihin muutamassa päivässä. Kukkaan puhkeavat tuomet, pihlajat ja syreenit huumavat tuoksullaan.

Viime viikkoina lämpö onkin hellinyt meitä kaikkia suomalaisia, niin etelässä kuin pohjoisessakin. Kesä tuli koko maahan melkein päenkuulumattomalla vauhdilla. On tehty uusia vuosisadan lämpöennätyksiä. Tuskinpa moni muistaa, että toukokuun lopulla olisi eletty niin täyden kesän tunnelmissa kuin viime päivät olemme eläneet.

Lämmön lisäksi kesään kuuluu myös lepo ja vapaa-aika. Kesäloma juuri vietetty tai nurkan takana odottava. Ei tarvitse jatkuvasti pingottaa työssä jaksamisen saralla. On lupa hypätä hetkeksi pois arjen oravanpyörästä, hoitamattomien asioiden paisuvista listoista ja arjen velvollisuuksista. Ihmisen elämään kuuluu olennaisena osana lepo ja vapaus. Luemmehan ju Raamatun alkulehdiltä, kuinka Jumala lepäsi seitsemäntenä päivänä kaiken luomistyönsä jälkeen. Mekin tarvitsemme lepopäivän ja laajemmin ajatellen myös lepoajan. Silloin voimme unohtaa

kaikki työhön kuuluvat kuviot ja virkistyä kesän lämmöstä, luonnosta ja ihmisten välisestä yhteydestä.

Vaikka elämmekin kaunista alkukesää kirkon alojen toimistossa valmistaudutaan jo seuraavan kauden työ- ja virkaehtosopimusneuvotteluihin. Sääntöjen mukaan liiton hallitus asettaa luterilaisen kirkon sopimustavoitteet alkusyksyn aikana. Jäsenedistysten tavoitteita odotetaan elokuun puolenvälin aikoihin. Jokaisella liiton jäsenellä on mahdollisuus tehdä ehdotuksia sopimustavoitteiksi. Jos sinulla lukijani on jokin työhön liittyvä asia, joka mielestäsi vaatisi korjausta ilmoita siitä sähköpostilla joko minulle taikka suoraan liiton toimistoon toiminnanjohtajalle. Nyt on juuri se aika, kun jokaisella jäsenellä on mahdollisuus vaikuttaa oman alansa työ- ja virkaehtosopimuksen sisältöön. Älä epäröi ottaa yhteyttä, sillä useimmiten sieltä arjen työn keskeltä tulevat ne kultajyvät, joita me hallituksen jäsenet emme huomaa.

Pienen ukkoskuuron raikastamassa kauniissa kesäillassa haluan tervehdä teitä Pirjo Kantalan runolla:

Jumala kesäaurinkon lämmössä tunnen rakkautesi, veden virkistävässä sylissä virvoituksesi, linnut kertovat huolenpidostasi. Puhalla

kesätauuessa pois kaikki murhe, jota kannan mukana. Anna minulle ilo, joka osaa itkeä ja nauraa.

Toivotan teille jokaiselle lämpimiä kesäpäiviä ja virkistävää lomaa. Tavataan juhannuksen jälkeen Jyväskylässä yhteisillä opinto- ja koulutuspäivillä.

Kaarina Yli-Somero
puheenjohtaja

Hyvä lehtemme lukija!

Kirkonpalvelijat – lehti toimii ajankohtaisen tiedon välittäjänä kirkonpalveluskunnalle.

Olisitko Sinä halukas kirjoittamaan lehtemme? Kirjoitus voi olla kannanotto, kolumni tai vaikkapa hartauskirjoitus. Myös valokuvat ovat tervetulleita.

Hengentuotoksenne pyydän lähettämään sähköpostitse kirkonpalvelijat@kolumbus.fi tai postitse osoitteella:

Kirkonpalvelijat Ry, PL 421, 70101 Kuopio.

KP sihteeri

*Jeesus Kristus, kiitos Johannes Kastajasta.
Kiitos hänen herkkyydestään ja uskollisuudesta,
jolla hän valmisti tietä sinulle,
ja nöyryydestä, jolla hän antoi kunnian yksin sinulle.
Herra, meillä ei ole Johanneksen rohkeutta.
Auta meitäkin raivaamaan tietä sinulle omassa elämässämme,
tämän maailman erämaiden keskellä.
Anna evankeliumin sanan tulla lähelle niitä,
jotka etsivät sinua ja epäilevät elämänsä tarkoitusta.
Ohjaa yhteyteesi niitäkin, jotka ovat pettyneet kirkkoon
ja etsivät elämänsä suuntaa muualta.*

Anna-Mari Kaskinen

Tervetuloa Jyväskylään

Toivotan kaikki Kirkonpalvelijat Ry:n opinto- ja koulutuspäiville saapuvat lämpimästi tervetulleiksi Päijänteiden seutuville Jyväskylään 25.–26.6. ja samalla tutustumaan myös Jyväskylän seurakuntaan. Jyväskylässä on monista isoista kaupungeista sikäli poikkeava seurakunnallinen hallintomalli, että meillä on vain yksi luterilainen seurakunta. Noin 98 000 jäsenen seurakuntamme koostuu kuitenkin yhdestä toiminnallisesti hyvin itsenäisestä alue seurakunnasta, joilla jokaisella on oma kirkko ja muut tarvittavat toimitilat.

Jyväskylän seurakunnan tilanne kuvastaa hyvin kirkkomme seurakuntien nykytilannetta. Eri-ikäisille seurakuntalaisille järjestetään monipuolista toimintaa ja toimitiloja on paljon. Viime vuonna yksistään erilaisia jumalanpalveluksia järjestettiin 15 kirkkotilassa noin 1450 ja niissä oli noin 120 000 osallistujaa. Vanhoja kirkkoja on vain neljä, useimpien kirkkotilojen yhteydessä on myös muita kokoontumis- ja toimitiloja. Kirkonpalvelijat Ry:n piiriin kuuluvat työntekijät ovat niin meillä kuin muualla ensiarvoisen tärkeällä tavalla yhdessä muiden työntekijöiden ja vapaaehtoisten

kanssa mahdollistamassa runsaan seurakunnallisen toiminnan.

Kirkkomme yhteiset huolenaiheet, jäsenkato ja osaksi siihen liittyvä heikkenevä talous, ovat pakkottaneet Jyväskylässäkin vähentämään niin toimitiloja kuin henkilökuntaa. Huolellisella henkilöstöä ja kiinteistöjä koskevalla 10-vuotissuunnittelulla pyritään toteuttamaan vähennykset hallitusti ja tasapuolisesti, mutta kivutonta tämä ei tietenkään ole. Useiden tilojen sisäilmaongelmat ovat meilläkin olleet ajan tunnuspiirre. Yhteinen tavoitteemme on terveiden ja turvallisten tilojen osoittaminen toimintaa varten. Säästöjenkin keskellä olemme tehneet merkittäviä investointipäätöksiä perustoiminnan hyväksi: Kuokkalan kirkko sekä Korpilahden ja Säynätsalon seurakuntatalot viimeisimpinä. Mittava leirikeskushanke toteutunee myös lähiaikoina. Emme siis elä luovuttamisen tunnelmissa, vaan katsomme rohkeasti eteenpäin. Eri alojen ammattilaisia tarvitaan runsaasti kirkon työssä jatkossakin.

Kirkonpalvelijat ovat valinneet tämän vuoden opinto- ja koulutuspäivien otsikoksi ”Rohkeasti hengel-

linen, reilusti välittävä”. Tällä teemalla Kirkonpalvelijat jakavat Jyväskylän seurakunnan strategian otsikon. Yhteiskunnan ja kirkon murroksessa tarvitaan rohkeutta ja toisistamme välittämistä. Työmme hengellinen perusta, evankeliumi, on meille toivon ja rohkeuden lähde myös tuleviin vuosiin.

Arto Viitala
Kirkkoherra
Jyväskylän seurakunta

Vaivaisukot Kerimäellä 25.5.–31.8.

Kesällä 2013 Kerimäen suureen puukirkkoon kokoontuu erikoinen seurakunta. Vaivaisukot Kerimäellä -näyttely tuo esille edustavan joukon Suomen jäljellä olevista noin 120:sta vaivaisukoista. Mukana ovat muun muassa vanhin, 1600-luvun lopun ukko Hauholta, ja myös ainoa tunnettu vaivaisakkamme Soinista.

Merkittävä osa vaivaisukoista veistettiin 1800-luvun alkupuolel-

la, ja useat niistä kuvasivat Suomen sodassa vammautuneita sotainvalideja. Vaivaisukot keräsivät kirkkojen edustalla varoja köyhäinhoitoon ja tekivät näin ollen töitä peruspalvelun pioneereina. Osa ukoista tekee merkittävää työtään edelleenkin.

Näyttelyn ja sen oheisohjelman tarkoituksena on tehdä vaivaisukojen ja niiden kirkko-, sosiaali-, kulttuuri- ja taidehistoriallista merkitystä tunnetuksi sekä lisätä niiden arvostusta ja varmistaa niiden säilyminen jälkipolville.

Näyttelyn järjestää yhteistyössä Kerimäen kappeliseurakunnan

kanssa Galleria Ortonin piirissä syntynyt Pelastakaa vaivaisukot ry.

Hauhon 1600-luvun ukko on Suomen vanhin. Kuva: Aki Paavola.

Ehtoollisaineet ja niiden jälkikäsittely

Kirkoissamme pidettävistä jumalanpalveluksista yhä suurempi osa on messuja eli ehtoollisjumalanpalveluksia. Tähän ja muutenkin muutuneisiin ehtoollisopin painotuksiin liittyen ehtoollisella käynti on monissa seurakunnissa lisääntynyt. Monessa seurakunnassa messu vietetään joka sunnuntai.

Lähinnä papin ja suntion näkökulmasta myös ehtoollisenviottokäytäntöihin on tullut uusia ohjeita ja painotuksia. Ehtoollisvälineisiin, joita luetellaan jumalanpalveluksen oppaassa, kuuluu nykyään myös korporaaliina ja lisäksi voidaan käyttää bursaa eli korporaalin säilytykseen tarkoitettua koteloa sekä vaikkapa sakramenttilipasta (ciborium) konsekratoidun leipien säilyttämistä ja myöhempää käyttöä

varten sekä vastaavasti viinikannua aikaisemmin konsekratoidua viiniä varten.

Ehtoollisaineiden jälkikäsittelyä todetaan, että ”tulee pyrkiä siihen, että ehtoollisaineet käytetään loppuun ehtoollisen aikana”. Mikäli niitä jää yli, ne voidaan nauttia sakaristossa toimittajien kesken messun jälkeen tai säilyttää eri astiassa myöhempää käyttöä varten. Aikaisemmin siunattua ja siunaamatonta leipää ja viiniä ei välttämättä eroteltu messun ulkopuolella mitenkään, vaan ne sekoitettiin keskenään.

Mitä tämän ”uuden opin” taustalla on ja miten asioita voisi käytännössä hoitaa niin, että toimitaan voimassa olevan ohjeistuksen ja yhtenäisen käytännön mukaisesti

ti eri seurakunnissa? Näistä asioista voimme keskustella lisää kesän opinto- ja koulutuspäivillä Jyväskylässä!

Tuomiorovasti Matti Salomäki

Kirkkojen paloturvallisuus

Mitä huomioita ja velvoitteita uudistunut pelastuslainsäädäntö asettaa kirkkojen henkilö- ja paloturvallisuuteen (pelastuslaki 379/2011 sekä valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011)?

Kirkkojen ja muiden kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten paloturvallisuus eroaa ”tavanoimaisten” rakennusten paloturvallisuudesta erityisesti siinä, että ihmishenkien pelastamisen lisäksi pyritään pelastamaan myös itse rakennus ja sen sisältämä arvokas irtaimisto.

Kirkkopalokin on helpompi ehkäistä kuin sammuttaa!

Pieni palonalku voi johtaa vakavaan suuronnettomuuteen. Paloriskiä voidaan pienentää merkittävästi riskien tunnistamisen jälkeen, usein kohtuullisin kustannuksin.

Paloturvallinen rakentaminen, riskien tunnistaminen ja omatoimi-

nen palonehkäisy ovat avaintekijät henkilö- ja paloturvallisuuden varmistamiseksi. Oikeat asenteet ja turvalliset toimintatavat ennaltaehkäisevät merkittävästi vahinkoja.

Esim. murtosuojaus on myös osa paloturvallisuutta, joten ovat ja muut sisäänmeno ”aukot” on pidettävä lukossa ja valvottuina, kun ne eivät ole normaalikäytössä. Hyvä murtosuojaus ja tallentava videovalvonta eivät välttämättä ole riittäviä keinoja estämään kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden tuhopolttoja, mutta ne ovat perusta joiden pitää olla tällaisissa kohteissa kunnossa.

Kirkkopalojen sammuttaminen on pelastuslaitoksille erittäin vaativa tehtävä, usein lähes mahdoton tehtävä. Kirkkojen pelastussuunnitelmat on pidettävä ajan tasalla ja pelastuslaitoksella on oltava käytössään kohteen parhaiden asiantuntijoiden yhteystiedot.

Korvaamattoman arvokkaiden kohteiden osalta on hyvä muistaa, että osittain rikkoutunut tai sammutusveden kastelema rakenne on sekin parempi kuin kokonaan maan tasalle palanut. Kunnan sammutus- tai paloilmoinjärjestelmä on yleensä parempi vaihtoehto kuin ei suojausta ollenkaan, vaikka se aiheuttaisi jotain vaurioita.

**Palomestari
Pentti Partanen**

Kohtaamme Jyväskylässä

Olen juhlatoimikunnan puheenjohtaja Tuula Liukko ja olen työssä Jyväskylän vanhimmassa ja suurimmassa kirkossa, Korpilahdella, 185-vuotias kirkkomme on myös tiekirkko. Korpilahdella on ollut kirkko jo 1701 alkaen, josta on jäljellä vielä kunnossa oleva kirkonkello kellotapulissamme. Jos olet kesämatkallasi menossa Korpilahden kohdalla, poikkea käymään!

Uudessa seurakuntatalossamme olemme toimineet n. vuoden. Henkilökunta toimii nyt saman katon alla.

Tulin srk-emännän avuksi -98, joten tänä syksynä tulee 15 vuotta täyteen kirkon työssä. Lähes heti aloin myös tehdä suntion vapaa- ja lomapäiviä ja lomia. Päivitin opintojani ja suoritin suurtalouskokin ammattitutkinnon -05-07 oppisopimuksella. Kun liityimme Jyväskylään, v. 2009 alusta, pitopalvelutoiminta loppui. Päätoimisena suntiona olen ollut n. 6 vuotta, josta suntion virassa

v. 2012 alusta. Korpilahden työhynteisössä oli n. 13 työntekijää ja nyt olemme osa n. 300 työntekijästä.

Olen hautausmaanhoidajan kanssa työpari, tuuraamme toistemme vapaa- ja lomapäivät. Lähetysseiteerin tehtävää olen hoitanut, 20% työpanoksella, n. 5 vuotta. Jumalanpalveluksien ja tilaisuuksien valmistelu on antoisaa ja sujuminen on palkitsevaa. Kukkien kerääminen luonnosta on minulle mieluista, Luojan kädenjäljistä nauttimista. Työni on todella monipuolista ja vaihtelevaa!

Pienellä paikkakunnalla tuntee melkein kaikki, asioita hoituu pankki- ja kauppareissulla. 30 km päässä, Jyväskylässä olevissa palaverissa näkee työtovereita ja esimiehiä ja voi samalla käydä tekemässä hankintoja, jotka ei onnistu Korpilahdella.

Liitton kuuluminen on mukavaa, kun on tällaisia opinto- ja koulutus- päiviä, joihin pääsee mukaan!

Taivaan Isän "liittoon" on myös mukavaa kuulua, saa sunnuntai- sin kuulla Jumalan sanaa, työssä ollessaan. Kristuksen kunniaksi on myös paljon juhlapäiviä, mm: pääsiäinen, helatorstai, jouluku, loppiainen, juhannus ja pyhäinpäivä, jolloin suntiot ovat usein työssä, mutta, jotka saa sitten pitää vapaana viikolla. Näistä eduista saa nauttia myös "liitosta" eronneet!

Näkemisiin Jyväskylässä

Tuula Liukko

Keittiötyön turvallisuus

Työpaikoilla on menossa jatkuva muutos, jossa työn sisällöt muuttuvat, työtä tehostetaan ja ammatitaito vaatimukset kasvavat. Tarvitaan osaavia ja työhönsä sitoutuneita tekijöitä, joilla on valmiudet ottaa vastuuta oman tehtävän lisäksi koko työyhteisön toiminnan kehittämisestä. Ammatillisuuden ja joustavuuden lisäksi tarvitaan rakennustarpeiksi myös työpaikan yhteiset arvot ja eettiset periaatteet. Työturvallisuuden tavoitteena on pitää työntekijät terveinä ja työkykyisinä eläkeikään asti. Tavoitteeseen on mahdollista päästä, kun työtä tehdään turvallisessa ja viihtyisässä työpaikassa, jossa työntekijän työkyvystä ja työssä jaksamisesta pidetään huolta.

Keittiötyössä tapaturmille ja muille vaaratekijöille altistuminen on suuri. Työtahdin nopeatempoisuus ja vaihtuvuus lisää tapaturmariskiä. Vaikka uusien koneiden turvamekanismit ovat kehittyneet on keittiössä useita vaarallisia elementtejä. Rungas veden-, koneiden ja laitteiden käyttö ja kuumien nesteiden- ja astioiden käsittely sekä raskaiden taakkojen nostaminen työn pakkotahtisuudessa, nostaa onnettomuusalttiutta. Työnantajalla on lakisääteinen velvoite seurata työolosuhteita säännöllisesti ja selvittää esiintyvät vaarat sekä arvioida niiden aiheuttamat riskit. Yleensä työ tehdään työnantajan ja työntekijöiden yhteistyönä. Kaikkia vaaratekijöitä ei kuitenkaan

voida poistaa, silloin työpaikalla tulee suunnitella, miten vaarat minimoidaan. Hyvä perehdytys työtehtävään, siisti ja järjestyksessä oleva työpaikka, sekä kunnossa olevat koneet ja muut välineet parantaa työssä jaksamista ja työn tuottavuutta sekä työturvallisuutta.

Riitta Palho
Keittiömestari, lehtori

Kirkonpalvelijat ry:n OPINTO- JA KOULUTUSPÄIVÄT

Jyväskylässä 25.– 26.6. 2013

– ROHKEASTI HENGELLINEN – REILUSTI VÄLITTÄVÄ –

TIISTAI 25.6.2013

- 8.30 Ilmoittautuminen ja tulokahvit**
* Sokos Hotel Alexandra,
Hannikaisenkatu 35, Jyväskylä
- 9.00 Kesäpäivien avaus**
* Puheenjohtaja Kaarina Yli-Somero **571: 1–4**
* Juhlatoimikunnan puheenjohtaja
Tuula Liukko
* Ritva Rasila, toiminnanjohtaja,
Kirkon alat ry
* Khra Arto Viitala
- 10.00 Surevan omaisen kohtaaminen**
* Pastori Pirjo Salminen **338**
Jyväskylän Kristillinen Opisto
- 11.00 Keittiötyön turvallisuus**
* Riitta Palho, keittiömestari, lehtori
Jyväskylän ammattiopisto
- 12.00 Lounas** **472: 1**
* Sokos Hotel Alexandra
Ravintola Franseska
- 13.00 Kirkkojen paloturvallisuus**
* Palomestari Pentti Partanen
Keski-Suomen Pelastuslaitos
- 14.15 Kahvit**
* Sokos Hotel Alexandra
Ravintola Franseska
- 14.45 Ehtoollisaineet ja niiden jälkikäsittely**
* Tuomiorovasti Matti Salomäki **228**
- 16.30 Vuosikokous**
* Sokos Hotel Alexandra
Juhlasali
Hannikaisenkatu 35, Jyväskylä
- 18.00 Päivällinen**
* Sokos Hotel Alexandra

KESKIVIIKKO 26.6.2013

- 8.30 Kirkon esittely**
* Kalervo Tuomaala
Suntio
- 9.00 Viikkomessu**
* Jyväskylän kaupunginkirkko
Kirkkopuisto
* Saarnaa tuomiorovasti Matti Salomäki
- 10.30 Valokuvaus**
* Jyväskylän kaupunginkirkko
- 11.00 Lounas**
* Sokos Hotel Alexandra **472: 1**
Ravintola Franseska
- 12.30 Työyhteisö, sen pahoinvointi ja hyvinvointi**
* Sokos Hotel Alexandra **443: 1, 3, 5**
Juhlasali
* Aino Suhola, toimittaja, kirjailija
- 14.30 Kesäpäivien päätös**
* Sokos Hotel Alexandra
Juhlasali
* Seuraavat opinto- ja koulutuspäivät
24.–25.6.2014 Turku,
Sokos Hotel Hamburger Börs
Kauppiaskatu 6, Turku
yhdistys 80 vuotta
* Puheenjohtaja Kaarina Yli-Somero **341**
- 15.00 Lähtökahvit**
* Sokos Hotel Alexandra
Ravintola Franseska

**Vielä ehdit ilmoittautua
opinto- ja neuvottelu-
päiville**
www.kirkonpalvelijat.fi
kirkonpalvelijat@kolumbus.fi
tai Kari Hartikainen
050 520 7003

Majoitus: Sokos Hotel Alexandra, Hannikaisenkatu 35, Jyväskylä
HUOM! Hotellin pysäköintitilat ovat maksullisia.

Surevan ihmisen kohtaaminen

Kirkonpalvelijoiden opintopäivät lähestyvät ja mietin aiheenani olevaa surevan omaisen kohtaamista työssä. Siihen on niin monta näköalaa. Mitä omainen odottaa kohtaamiselta? Miten työnantaja odottaa minun toimivan? Entä mitä minussa tapahtuu kohdatessani surevan?

Suru on vähintään yhtä monimuotoista kuin elämä, kuin me. Surun kasvot voivat olla millaiset tahansa eikä niille ole oikeaa ilmettä. Yhtä satutettu oli se surija, jolle liian usein sanottiin Älä itke, vaikkei muuta voinut kuin itkeä, kuin se surija, jota moitittiin liian aikaisin tansseihin lähtemisestä – hän kun ei kestänyt kotinsa tyhjyyttä vaimon kuoltua, sitä tunnetta, ettei ole enää kenellekään tärkeä. Jokaisella on yksinoikeus suruunsa, sen laatuun ja syvyyteen – tai keveyteen. Ei siis ole mitään kaavaa, millä jokaisessa kohtaamisessa pärjäisi – ellei pelkistetä ohjetta hyvin yleiseksi: Kunnioita. Välitä. Kuuntele.

Suntion työssä on monia surevan kohtaamiseen haasteita. Yksi on arkisen käytännön, ainutkertaisen luopumisen ja pyhän yhteensovittaminen. Samanaikaisesti pitäisi kunnioittaa toisen surua ja antaa aikaa sen ilmenemiselle; toisaalta pitäisi saada asiat hoidettua, hautapaikat katsottua, tilat sovittua, aikataulut täsmennettyä, joskus rahastakin on puhuttava. Ehkä kiire painaa, ja omainen vain haluaisi viipyä. Tai omaiset riitelevät haudalla. Miten siinä osoittaa kunnioitusta?

Surussa puhutaan paljon muualakin kuin sanoilla. Suru näkyy olemuksessa ja käytöksessä, ja surua voi myös hoitaa muutenkin kuin sanoilla. Vaikkapa tilan siisteys ja kauneus, pienet huolelliset yksityiskohdat tai rituaalit voivat lohduttaa.

Tuttavani kertoo yhä tarinaa, kuinka 14-vuotiaana menetti äitinsä. Miten kaottista, pelottavaa, turvatonta kaikki olikaan. Hautajaisista ei muuta jäänyt mieleen kuin se tuntio, joka katsoi silmiin ja lempeästi ohjasi ja huolehti läpi päivän, josta hän ei ollut uskonut selviytyvänsä mitenkään.

Surevan kohtaaminen on tunnettyötä ja väsyttää siinä missä kiven siirtäminen tai siivoaminenkin. Voi olla, että jokin kuolemaan liittyvä piirre herättää itsessä suuria tunteita: surevan tapa surra, vainajan ikä, elämäntilanne tai kuolintapa. Omaisen vahvat tunteet resonoiivat itsessä, yhtä lailla kuin omaisten puuttuminen tai välinpitämättömyys. Tuttu omaisena, lapsi tai nuori vainajana tai saattajana, kohtuuttomalta tuntuvat elämän päättymiset koskettavat ja vaativat työstämistä työntekijältäkin. Oman paineensa tuo tilanteen ainutkertaisuus, mikään ei saisi mennä pieleen vainajaa saatettaessa.

Oma jaksaminen surun äärelä ei ole itsestään selvyyttä. Kokeusten myötä moni oppii säätelämään tunteitaan ja ottamaan vastaan toisen tunnekuormaa itse uupumatta. Omista tunteista on hyvä puhua työkavereiden kanssa, myös

siitä, että joskus omainen ärsyttää tai että aina ei jaksaisi eläytyä toisen murheisiin.

Mitä paremmin tulee toimeen itsensä ja elämänsä kanssa, sitä paremmin pystyy kohtaamaan toista. Itseltäkin on välillä kysyttävä: mitä minusta kuolema on? Mitä elämä on? Kuka Jumala on? Mikä elämän tarkoitus on? Mihin minä turvaan?

Kuoleman majesteetin lähellä eläminen on myös etuoikeus. Ei meitä muuten arjessa kovin muistuteta elämän katoavaisuudesta ja elämän arvosta. Ehkä sen muistaminen saa suutelemaan elämänkumppania aamuisella tai muuten osoittamaan rakkautta jollekin, pitämään pyhänä omaa ja toisen elämää. Kuoleman ja surun kohtaaminen voi tuoda suhteellisuudentajua ja armollisuutta omaan asenteseen, avata silmät elämälle.

Näistä teemoista jatkamme opintopäivillä Jyväskylässä.

Pirjo Salminen
suntiolinjan opettaja
Jyväskylän kristillinen opisto

Kirkonpalvelijat ry:n vuosikokous

pidetään 25.6.2013 klo 16.30 alkaen Sokos Hotel Alexandrassa, juhlasali, Hannikaisenkatu 35, Jyväskylä.

Kirkonpalvelijat ry:n hallitus

Kaarina Yli-Somero, puheenjohtaja Kari Hartikainen, sihteeri

Tampereella 12.3.2013

Rajalla

Reilun kolme vuotta olen tehnyt suntion töitä ja työ alkaa pikkujulijaa tulla tutuksi, vaikkakin uusia ja (onneksi)mielenkiintoisia asioita putkahtelee vastaan jos ei nyt viikoittain niin kohtuullisen usein kuitenkin.

Monenlaista työtä olen ehtinyt tekemään 30 vuotta kestäneen työurani aikana. Yrittäjänä aherrusta, yksityisyrityksessä työskentelyä ja onpa melkoinen siivu tullut oltua kunnankin palkkalistoilla.

Itse ajattelen, että olisi monelle seurakunnan työntekijälle hyväksi olla jossain elämänsä vaiheessa muuallakin töissä. Perustelen tätä sillä, että seurakunta työyhteisönä omaa kuitenkin melko poikkeavat ratkaisut ja toimintamallit moneen muuhun työyhteisöön nähden.

Suntion tai minun tapauksessani seurakuntamestarin työnkuvaan kuuluu paljon hyvinkin erilaisia tehtäviä. Esimiehenä saan suunnitella työkokonaisuuksia ja kesäisin toiminnon nuorten kesätyöntekijöiden ohjaajana ja opastajana.

On sanottu, että suntio onnistuu työssään, jos häntä ei huomata ollenkaan. Se pitää paljolti paikkansa, mutta kuitenkin tarvittaessa on uskallettava olla esillä ja on otettava tilanne haltuun.

Palvelutehtävä, sitähan se suntion työ on. On hyvä jos tykkää olla ihmisten parissa. Paljon tulee kiitosta, mutta vielä enemmän moitteita. Julkisessa työssä pitää pystyä varautumaan kritiikkiin, koko seurakunnan ja muiden työkavereiden työtä kohtaan eikä vaan omaa toimintaa tai sektoria kohtaan.

Häät, kaste ja konfirmaatiot luovat nykyisin ihmisille kovaa painetta siitä, että kaiken on onnistuttava täydellisesti, niin aikataulullisesti kuin ulkoisesti, sääkin saisi olla loistava. No ainahan näin ei tieten-

kään elämässä ole ja silloin tuntio on monesti se henkilö, joka ottaa palautteen vastaan.

Surevan ihmisen suru ja ahdistus saa tunteet myllertämään ja joskus tuntio joutuu myös vihasen ryöpytyksen kohteeksi, esimerkiksi hautausmaalla. Silloin tuntio on ehkä tärkeimmällä paikallaan auttamassa surevaa ja ottamassa vastaan menetyksen tuoman pahan mielen ja tuskan.

Suruun ei totu koskaan, mutta sen kanssa oppii olemaan ja tieto siitä, että voi olla osaltaan auttamassa surevaa omaista antaa työhön ja jaksamiseen voimaa.

Monesti ihmiset kyselevät kaikkea työhön liittyvää vapaallakin ollessa. Minulle tällainen käy ja on todella rikkaista. Paljon on mieleen unohtumattomasti jääneitä keskusteluja niin nuorten kuin vanhojenkin kanssa.

Arkisemmat työt, lumenkolauksen ja kiinteistöjen hoidon parissa antavat vaihtelua ja rytmittävät työtä tehden siitä monipuolista ja tapahtumarikasta.

Messu on se minun juttu, se vaan kolahtaa ja vaikka olen lähes joka sunnuntai kirkossa töissä vie askeleet vapaa viikonloppunakin melko usein johonkin kirkkoon. Jumalanpalvelus on minulle se palkanlisä, se työn suola, joka kantaa ja antaa voimaa. Siihen ei pääse edes verottaja osille.

Niin, se otsikko rajalla. Monesti olen miettinyt olevani suntion työssä rajalla lautturina elämän virrassa. Maallisen ja hengellisen maailma, ilon ja surun, elämän ja kuoleman rajalla.

Minun tehtäväni suntiona on huolehtia tapahtumiin sellaiset puitteet ja olosuhteet, että kaikilla on mahdollisimman hyvä ja helppo olla näissä tilanteissa.

Hannu P. Martikainen
Seurakuntamestari
Kontiolahden seurakunta

Mietteitä suntion työstä

Täällä Jyväskylässä odotamme tämän kesän Kirkonpalvelijoiden opinto- ja koulutuspäiviä, jotka meillä jyvaskyläläisillä on kunnia tänä vuonna järjestää. Kirkossamme juhlapuolisko on tämän vuoden osalta takanapäin. Olemme juuri saaneet viettää helluntaita ja kolminaisuuspäivää, jotka ovat tämän kirkonkalenterin jakson viimeiset kuuden kynttilän viikonvaihteet.

Olen Jyväskylän Seurakunnan kaupunginkirkon suntio. Tämä ammattinimike on vanhastaan kulkenut tässä kirkossa, vaikka yleisesti nimike on seurakuntamestari. Tulin Jyväskylän seurakuntaan töihin omasta yrityksestä kiinteistöpuolelta naapurikunnasta. Kesäkuussa vuonna 1990 sain tehtäväkseen hoitaa silloisen Jyväskylän kaupunkiseurakunnan ylivahtimestarin virkaa. Hoidettuani tehtävääni muutaman vuoden kaupunginkirkon suntio Martti Kypärä jäi eläkkeelle ja minua pyydettiin jäämään tähän tehtävään. Vuosien saatossa olen hankkinut itselleni myös kirkon nuorisotyöntekijän ja diakonin ammattitutkinnot Pieksämäellä. Diakoniatyötä olen tehnyt muutamia vuosia tässä seurakunnassa.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko on suuressa murroksessa. Seurakuntia yhdistetään ja taloudellinen tilanne monissa kirkoissa on miinusmerkinen. Myös Jyväskylässä seurakuntia yhdistyi muutama vuosi sitten ja työntekijämäärä kasvoi useita satoja. Myös kiinteistöjä on valtavasti. Näin on monessa muussakin seurakunnassa, kun uutisia seuraa. Mutta elämä jatkuu niin kauan kun Taivaan Isä, Suuri Työnantajamme näin sallii.

Olen muutamina vuosina päässyt käymään opinto- ja koulutuspäivillä ja saanut sieltä uusia ystäviä. Nykyinen tilanne on oleellisesti muuttunut, väki on nuortunut ja

nuoremmat saaneet työpaikan ja hyvä näin. Kirkonpalvelijoita tarvitaan ja nimenomaan ammattitaitoisia, joilla on kirkkaasti tiedossa ja hallussa niin ajallinen, mutta ennen kaikkea iankaikkinen elämä.

Nämä opinto- ja koulutuspäivät ovat minulle virassa viimeiset.

”Heitän pykälän vapaalle” vuoden kuluttua. Hyvää jatkoa kaikille kirkonpalvelijoille! Tervetuloa Jyväskylään!

Kalervo Tuomaala
Suntio
Jyväskylän seurakunta

Tampereen alaosaaston kevätkokous. Kokousta vietettiin aurinkoisesti risteillen, oli mukava vaihtaa ajatuksia työtovereiden kanssa ja suunnitella uusia tapahtumia tälle ja seuraavalle kaudelle.

Läsnä vai paikalla, ihme vai tuloksetekijä?

Siinä työelämän ratkaisevat kysymykset tänään. Kaikki todellinen elämä on kohtaamisessa, itseni, sinun ja tämän elämän. Mutta elämme toistemme ohi, olemme paikalla mutta emme läsnä. Tapaamme, mutta emme kohtaa. Työssä emmekä kotona.

Kasvamme pienestä lähtien suoriutumis- ja selviytymiselämään. Olen tuloksetekijä tai kustannusrasite, vaikka ihmisyyteni on ainutkertainen ihme ja siksi tärkein työvälineeni.

Olemme koko ajan menossa jostakin jonnekin. Jokainen omaan juttuunsa. Yhteistä suurta kertomusta ei ole. Työssä kilpailemme, koska olemme alkaneet kohdella toisiamme kuin markkinaesteinä, jotka on raivattava tieltä. Joku meistä lähtee ja se en ole minä.

Me puhumme kuutta kieltä, mutta luemme huonosti ihmistä. Ja mitään ihminen ei niin toivo kuin tulla nähdyksi, kuulluksi, arvostetuksi. Että joku löytäisi minun ihmisyyteni ihmeen ja voisimme yhdistää osaamiset.

FM, kirjailija Aino Suhola on kirjallisuutta ja muita nautintoaineita maisteriksi asti lukenut laukailainen maailmankäsittäjä, jolle yksi laulu on ylitse muiden: kokonaisen ihmisyyden korkeampi veisu.

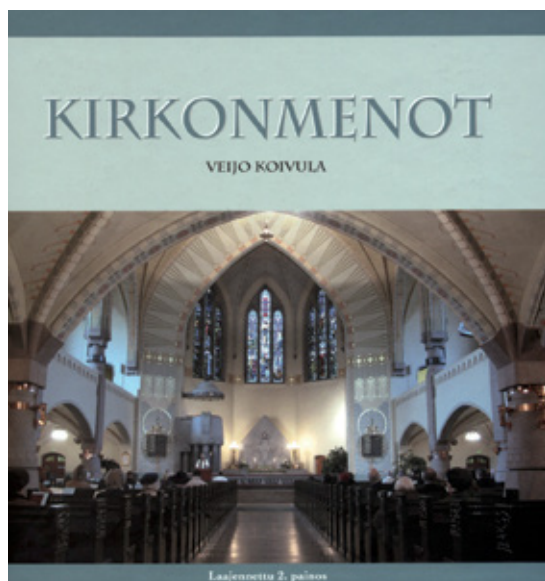
Sen ihmisyyden ihmeestä hän on kirjoittanut elämäntyökseen sanomalehti Keskisuomalaiseen, siitä kirjoissaan kertonut, sen puolesta puhunut kaksi kautta eduskunnassa ja kaikelle kansalle aina talouselämän riskinhallintoajohtajista Uuraisten kuuroihin.

Kysytty puhuja vie kuulijansa vuoristoradalle, jonka nimi on elämä periaatteenaan, että ei parane olla päästä tärkeä, jos meinaa sydäntä kuulla. Hän koskettaa ja liikuttaa, vie sinne missä kipu syntyy ja ilo asuu ja osoittaa, että autuaita ovat ne, jotka osaavat nauraa itselleen, koska heiltä ei tule hupia puutumaan.

Kirkossa koemme usein pyhyiden tunteen. Emme voi aina edes selittää, mistä se johtuu. Kristittyjen vuosituhtainen kokemus on, että pyhyys antaa leimansa jumalanpalvelukseen omistetulle rakennukselle. Alfa ja Omega on ikkuna tähän maailmaan. Teos tarjoaa perustietoa kirkon symboleista, merkeistä ja tunnuskuvista.

Kirkonmenot on luterilaisen kirkon liturgisen elämän selitysteos. Se sisältää tietoa jumalanpalveluksen historiasta ja syvällisistä rikkauksista. Kirja on tarkoitettu niin papeille ja kanttoreille kuin seurakuntalaisillekin. Laajennettu toinen painos sisältää varsin kattavan liturgisen sanakirjan ja asiasanahakemiston.

Kolehtijytky

Kello oli jo kymmentä vaille kun sakastin ovi kävi ja rovasti kömpelehti eteiseen, takkia portailla päältä pudistellen. "Mistä mie puhun, mistä mie puhun?" hän huokaili itsekseen. Suntio Kirjavainen oli kuullut nuo huokailut usein ennenkin. "se on nyt kirkastussunnuntai ja aurinko paistaa joten rovasti puhuu selkeästä taivaasta", Kirjavainen otti osaa luomisen tuskaan. Kunpa tästä sinne pian pääsisikin ja olisi edes joku tuttava vastaanottamassa", huokaili rovasti.

Kirjavainen oli toimessaan ja sen ulkopuolisina aikoinakin miettinyt, miten saisi pienenevän kolehtituoton nousuun. Varat seurakunnassa hupenivat ja kirkkoväki väheni. Vanhoilla kirkkovierailla ei almurahaa ollut kuin senttejä ja jos joku nuori tuli, ei hänelläkään tulotaso haaviin yltänyt. Rikkaita harvoin kirkossa näki ja heilläkin kirkkotakin taskuun oli jäänyt vain kaupan ostosten tassauroja. Kohta menisi myyntiin

kiinteistöjä, metsää kun ei juuri jäljellä ollut. Pappilan ostaisivat venäläiset ja kanttorilla oli jo apteekkarilla. Leirikeskusta vuokrattiin jo yhdistyksille.

Kirjavainen ideoi. Suuri osa kirkoväestä oli liialla lihavuudella siunattuja ja terveydeltään riskirajoilla. Jospa seurakunta järjestäisi Apostolikävelyn! Vireimmät voisivat hölkätä. Etapit olisi nimetty Roomaksi, Kolossaksi, Filipiksi ja muiksi lähetyskohteiksi. Mukana tietysti oma nimikkokohde, mökkikylä Tansaniassa. Reitin päätepisteessä olisi kirkkokahvitarjoilu a'la paikallinen marketti ja kanttorin virsiautomaatti toiveiden mukaan. Kohteisiin voisi sijoittaa varojaan innon ja harrastuksen mukaan. Starttipuheen pitäisi kunnanlääkäri, liikunnan ja laihdutuksen merkityksestä. Kirkkokuoro laulahtaisi yhdellä etapilla ja Mieskuoro toiseksi viimeisellä. Vanhojen sarjassa voisi kilpailla myös rollaattorilla.

Voittaja saisi ison rasiällisen Pappilan hätävara-jälkiruokaa ja värikul-latun monon.

Kirjavainen oli tyytyväinen mietintäänsä ja päätti esittää diakonisalle, eiku Jussilan isännälle kirkkoneuvostoon. Hän ottaa mielellään omana ideanaan ja saisi kunnian itselleen. Sitä kun hänelle mahtuisi lisää. Kirjavainen oli suntiona oppinut vaatimattomuuteen, eikä haluaisi ideasta itselleen kunniaa. Nau-rahtaisi vain, kun naapuriseurakunnat kateuksissaan matkisivat ideaa. Tulisi vauva- ja sauvakävelyitä Kapernaumista Nasarettiin ja parikävelyä kultahäähäpareilla hautausmaan ympäri ja ties mitä! Saisipa sitten kirkonkin ulkomaalattua ja saarnataide uusia näkökulmia kliseytyneeseen olemukseensa.

Hän kertoi kanttorille ja sai ilmeikkään silmäniskun säästyk-sellä kommentin: Taitaa tulla aika JYTKY!

Snap

Koulutusristeily Tallinnaan

Kymenlaakson alaosasto järjesti jäsenilleen 29.4. Koulutusristeilyn Helsingistä Tallinnaan ja jäseniä osallistui Kotkasta ja Kuusankoskelta.

Kouluttajaksi olimme kutsuneet Kirkon alat ry:n toiminnanjohtaja Ritva Rasilan, ja aiheiksi olimme valinneet mm. seuraavat asiat: Kirkonpalvelutyön tulevaisuus rahoituskriisin kanssa kamppailevassa kirkossa, Hautausmaatyön ulkoistaminen ongelmana, Palkka-ale kirkon töissä, Heta-hanke, Esimiestyön katoaminen.

Keskustelu oli vilkasta ja aiheet kiinnostavia, aika kului kuin siivillä. Tallinnaan tutustuimme omatoimisesti; mm. Oleviste kirik. Kiitos vielä kaikille osallistujille ja hyvää kesää!

Kuva: Olaviste kirik. Jouni Honkanen

Kymenlaakson alaosasto

järjestää jäsenilleen **Virkestyspäivän** tiistaina 23.7.2013.

Kohteet: klo 10 Viherpeukaloitten puutarhamyymälä Valkeala; klo 13 Valkealan kirkko; klo 15 Kauppakeskus Veturi Kuusankoski. Omin kyydein.

Ilm. pj. Kari Kasurinen, puh. 040 844 8992, kari.kasurinen@evl.fi ja siht. Jouni Honkanen, puh. 050 404 7194, jouni.honkanen@evl.fi. Tervetuloa!

— — —

Vanha Kaapo makasi sairastuoteella ja suku oli kokoontunut sopimaan hautausjärjestelyistä. Päädyttiin tuhkaukseen. Kun vieraat olivat pois läh-dössä Kaapo huikkasi:

- Tulukeehan sitten niihin minun polttareihin!

*Herra, emme aina ymmärrä toistemme tapoja uskoa ja elää uskoa todeksi.
Auta meitä lähestymään niitä, joiden tapa uskoa poikkeaa omastamme.
Auta meitä arvostamaan tietä, jonka sinä olet antanut heille kuljettavaksi.
Ohjaa meitä yhdessä rakentamaan kirkkoasi täällä ja koko maailmassa.*

Anna-Mari Kaskinen

Kirkonpalvelija

N:o 2/2013 – 60. vuosikerta

Julkaisija/Tilaukset:

Kirkonpalvelijat r.y. - Kyrkotjänare r.f.
Puh. 050 520 7003
E-mail: kirkonpalvelijat@kolumbus.fi
<http://www.kirkonpalvelijat.fi>

Lehden toimitus:

PL 421, 70101 KUOPIO
Toimitussihteeri Kari Hartikainen

Paino:

Kopijyvä Oy
Taitto: Jarmo Salonen
offset.aineisto@kopijyva.fi

Seuraava lehti ilmestyy 09/2013.

Toimituskunta:

Yhdistyksen hallitus

Ilmoitushinnat:

Kokosivu 350,-
1/2 sivua 200,-
1/3 sivua 150,-

ISSN-L 0355-8258